

Aan:
leden van de gemeenteraden,
leden van provinciale staten,
t.a.v. bijzondere commissieleden niet zijnde statenleden,
leden van de stuurgroep Integraal Omgevingsbeleid

Assen, 15 december 2008
Behandeld door mevrouw J Stapert (0592) 36 58 40
Onderwerp: verslag bijeenkomst Integraal Omgevingsbeleid

Geachte heer/mevrouw,

Namens de Drentse statenwerkgroep Integraal Omgevingsbeleid bied ik u hierbij aan het verslag van de bijeenkomsten die zijn gehouden met gemeenteraadsleden en statenleden over het Integraal Omgevingsbeleid en het onderwerp krimp van de bevolking.

Deze bijeenkomsten zijn gehouden in drie regio's in de provincie Drenthe in de periode september – november 2008.

Voor de neerslag van het besprokene tijdens deze – succesvolle – bijeenkomsten en het vervolg verwijs ik u naar het voorwoord en uiteraard het document zelf.

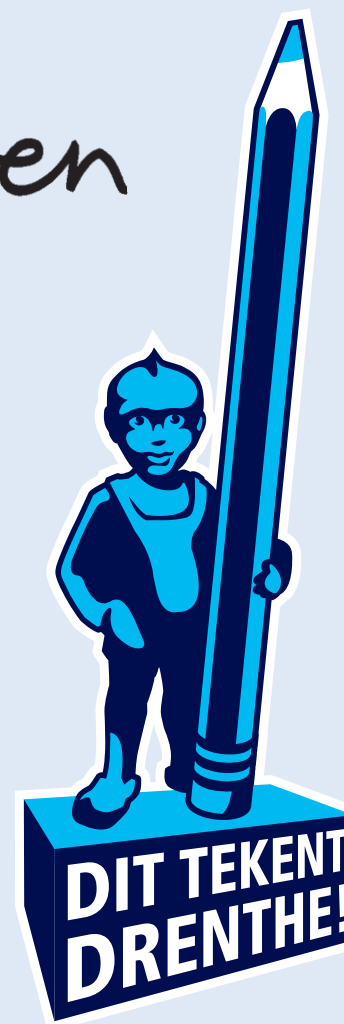
Vriendelijke groet,
namens de statenwerkgroep
Integraal Omgevingsbeleid

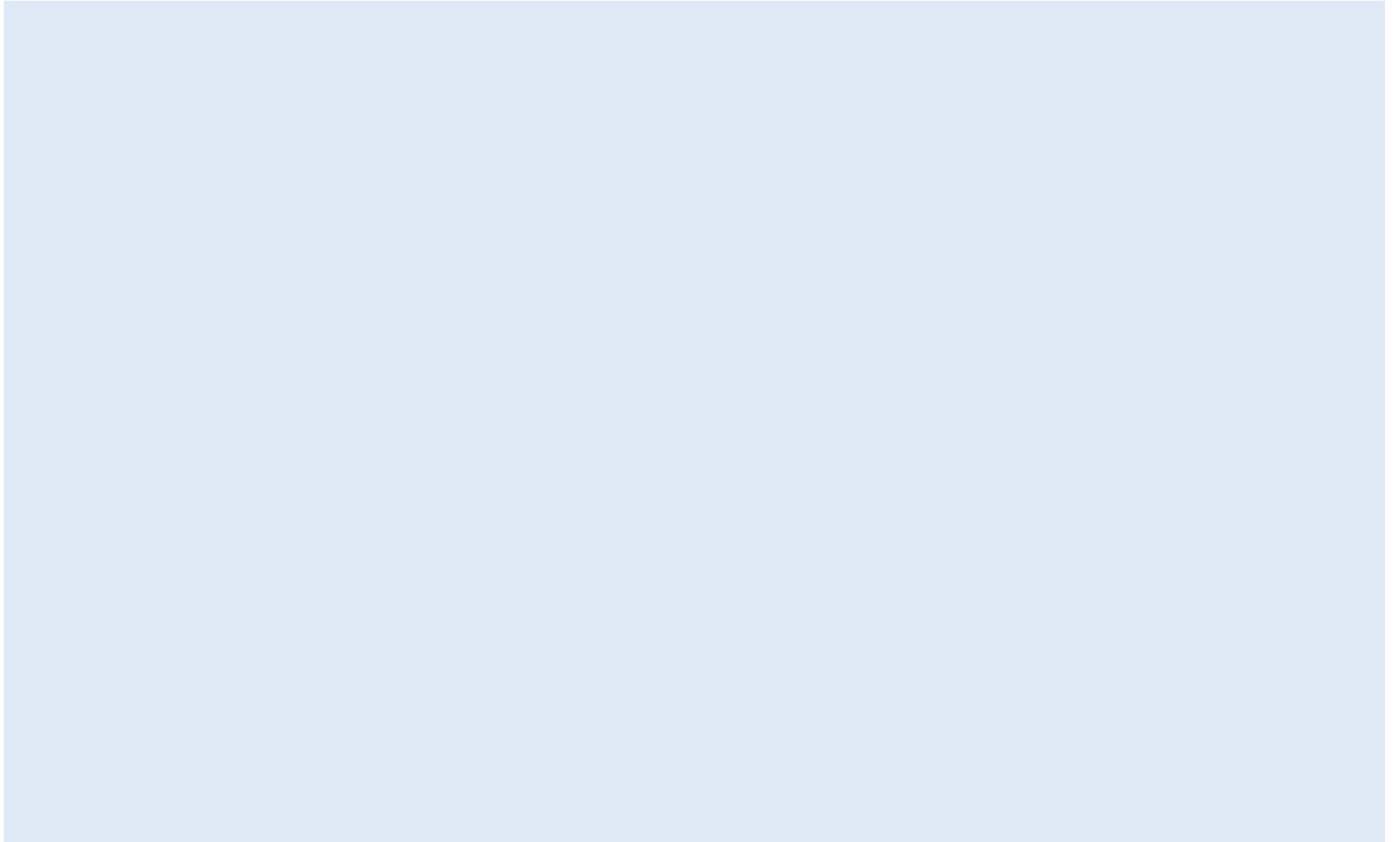
Jan Slagter, voorzitter a.i.

Hoogachtend,

Dit tekent Drenthe

Resultaten bijeenkomsten
Provinciële Staten
en Gemeenteraden

Inhoudsopgave

Voorwoord	4
Rode Draad	7
Bijeenkomst gemeenteraadsleden op 8 september in Lhee.....	7
Bijeenkomst gemeenteraadsleden op 22 september in Dalen.....	9
Bijeenkomst gemeenteraadsleden op 17 november in Roden	11
Evaluatie	12
Bijlage Handout Powerpoint	14

Voorwoord

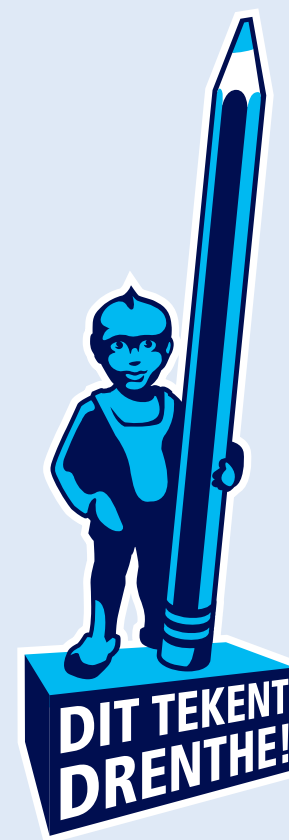
De provincie Drenthe is bezig met de ontwikkeling van een nieuw Omgevingsbeleid. Een statenwerkgroep Integraal Omgevingsbeleid fungeert daarbij als een permanente schakel tussen de bestuurlijke en ambtelijke stuur- en werkgroep en de staten als geheel en zorgt daarbij dat het proces goed verloopt. In de eerste fase van het ontwikkelingstraject heeft de statenwerkgroep zich voorgenomen om een drietal bijeenkomsten te organiseren met de Drentse gemeenteraadsleden. Het doel van deze bijeenkomsten was om de raadsleden te informeren en met hen in gesprek te gaan over de nieuwe Wet Ruimtelijke Ordening vooral gezien vanuit de nieuwe rol en taken van zowel gemeenten als provincie. Daarnaast is een onderwerp met een nauwe relatie met het nieuwe Omgevingsbeleid aan de orde gesteld, n.l. de krimp van de bevolking en haar eventuele consequenties voor het toekomstige beleid.

De drie avonden zijn redelijk druk bezocht. De leden van de werkgroep hebben geconstateerd, dat een informatieronde zinvol was, evenals de gespreksrondes die erna plaatsvonden. Voor zowel de gemeenteraadsleden als de statenleden bleek het een nuttige eerste verkenning van hun nieuwe positie binnen het provinciale en gemeentelijke Omgevingsbeleid als gevolg van de nieuwe WRO. De statenwerkgroep is voornemens nogmaals een aantal van deze bijeenkomsten met de gemeenteraadsleden te beleggen als straks het ontwerp-Omgevingsplan gereed is. Deze bijeenkomsten zullen vermoedelijk in mei en juni 2009 plaatsvinden.

De besproken kernthema's, de zogenaamde "rode draden", van de bijeenkomsten treft u hierbij aan, evenals de gehouden presentaties een evaluatieverslag van de werkgroep.
Het zijn waardevolle aandachtspunten voor de stuurgroep en voor de staten.

Namens de statenwerkgroep Integraal Omgevingsbeleid,

Jan Slagter, voorzitter a.i.

Bijeenkomst 8 september Lhee

Rode draad

Bijeenkomst gemeenteraadsleden op 8 september in Lhee

(gemeenten Midden-Drenthe, Westerveld, De Wolden, de Hoogeveen en Meppel).

Uit de werkgroepen komt de volgende rode draad naar voren.

- De deelnemers zijn zich ervan bewust dat door de komst van de nWro het overleg en communicatie tussen gemeenten en provincie erg belangrijk wordt, zeker in het voortraject. Kwaliteitsinbreng van gemeenten is van groot belang. Om de nieuwe rollen goed in te kunnen vullen, moet met regelmaat afgestemd worden wat gemeentelijk en wat van provinciaal belang is. Ook is een totaal overzicht nodig om te weten wat er provinciebreed speelt bij alle gemeenten. Gebiedsgericht beleid is een goed voorbeeld van provinciaal (planologisch) beleid.
- Woningbouw is een issue dat vanwege de te verwachten krimp aandacht moet krijgen. Het betreft dan herstructureren van woningvoorraden, het benutten van kansen door renovatie, nieuwe woningen, inzet op kwaliteit van de woonomgeving, het creëren van goede woonmilieus. Er moet aandacht zijn voor “echte” starters.
- Krimp vraagt om een nieuwe visie op voorzieningen, onder meer op het platteland maar ook op het gebied van onderwijs (al of niet behoud van kleine scholen) en kinderopvang.

Bijeenkomst 22 september Dalen

Rode draad

Bijeenkomst gemeenteraadsleden op 22 september 2008 in Dalen

(gemeenten Borger-Odoorn, Coevorden en Emmen).

Uit de werkgroepen komt de volgende rode draad naar voren.

- Communicatie en overleg tussen gemeente en provincie wordt als zeer belangrijk genoemd. De woningcontingenten worden als belastend ervaren. Dit geldt vooral voor de in de afgelopen jaren gehanteerde rode contouren. Kansen liggen er bij gebiedsgerichte aanpak/benadering.
- De provincie moet zich terughoudend opstellen en meer aan de gemeenten zelf overlaten. Wanneer de provincie afspraken maakt moet zij die ook nakomen en niet halverwege het spel de regels wijzigen. Gemeenten moeten ook hun kansen grijpen en niet een afwachtende houding aannemen. Het provinciaal beleid moet niet te stringent worden geformuleerd.
- Krimp, niet alleen bevolkingskrimp maar ook economische krimp, wordt wel herkend al verschilt de mate van bewustzijn. Op krimp moet wel worden geanticipeerd maar het is helaas niet stuurbaar. Hoewel krimp invloed heeft op bouwplannen, scholen en voorzieningen hoeft dit niet te betekenen dat het welzijn van de burgers wordt aangetast. Lange termijn denken is belangrijk.

Bijeenkomst 17 November Roden

Rode draad

Bijeenkomst gemeenteraadsleden op 17 november 2008 in Roden

(gemeenten: Assen, Noordenveld, Tynaarlo en Aa en Hunze).

Uit de werkgroepen komt de volgende rode draad naar voren.

- Bevoegdheden komen in het kader van de nWRO meer bij gemeenten te liggen, maar gaat dat in de praktijk ook wel werken? Doet de provincie er niet alles aan om de regie toch in handen te houden? Bijvoorbeeld door instrumenten achter de hand te houden.
- Er wordt een spanning voorzien tussen economie en ecologie, zoals tussen recreatie en landbouw.
- Een regiefunctie, van bijvoorbeeld de provincie, op het terrein van infrastructuur en ruimtelijke ordening lijkt wel gewenst.
- De verhalen over de krimp van de bevolking zijn herkenbaar, er treedt zeker verdunning op maar verschilt erg per gebied. Wanneer er sprake is van krimp zullen er pijnlijke keuzes moeten worden gemaakt. Voorzieningen komen onder druk te staan.
- De regiovisie Groningen-Assen 2030 is voor veel gemeenten een worsteling. Wie is leidend voor wat betreft ontwikkelingen in dit gebied, de provincie of de regiovisie? De voordelen, afstemming in het gehele gebied voor o.a. ruimtelijke ontwikkeling, wordt gezien, maar de meeste gemeenten ervaren de regiovisie als een opgelegd pandoer.

Evaluatie

EVALUATIE van de bijeenkomsten provinciale staten en gemeenteraden over de nieuwe Wet op de Ruimtelijke ordening (nWRO) en het onderwerp met nauwe relaties met de nWRO: bevolkingskrimp.

Aan de hand van de volgende vragen zijn de bijeenkomsten door de statenwerkgroep geëvalueerd.

1. is de doelstelling, het informeren en in gesprek gaan met gemeenteraadsleden over de nWRO en het onderwerp krimp van de bevolking, gehaald?
2. hoe zijn de avonden organisatorisch en logistiek verlopen?
3. wat valt er te zeggen over de opkomst en de deelname?
4. hoe was de inhoudelijke opzet van de avonden?
5. wat vinden we van het instrument zelf?

Ad 1.

De werkgroepleden zijn van mening dat de doelstelling zeker is gehaald. Het in gesprek gaan met elkaar werd als zeer positief ervaren. Er was sprake van een goede communicatie over en weer. Wel werd een verschil in provinciale en gemeentelijke cultuur geconstateerd.

Ad 2.

De avonden zijn, aldus de werkgroepleden zowel organisatorisch als logistiek uitstekend verlopen.

Ad 3.

De opkomst was goed, niet altijd evenwichtig over alle gemeenten verdeelt. De deelname van de statenleden, naast de leden van de werkgroep, was niet erg groot.

Ad 4.

De inhoudelijke opzet is als goed tot zeer goed gewaardeerd. Wel werd een leemte in kennis over de nWRO bij een aanzienlijk deel van de gemeenteraadsleden geconstateerd waardoor de verstrekte informatie niet altijd tot zijn recht kon komen.

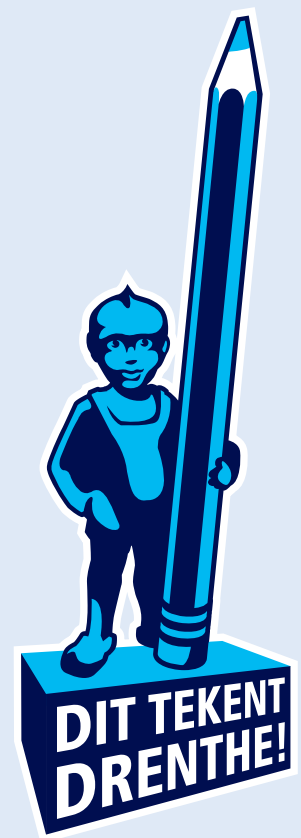
Ad 5.

Het houden van deze bijeenkomsten zou naar de mening van alle werkgroepleden zeker vaker moeten gebeuren. Er zijn voldoende thema's de komende periode voorhanden om 2 maal per jaar een bijeenkomst te organiseren tussen staten- en gemeenteraadsleden.

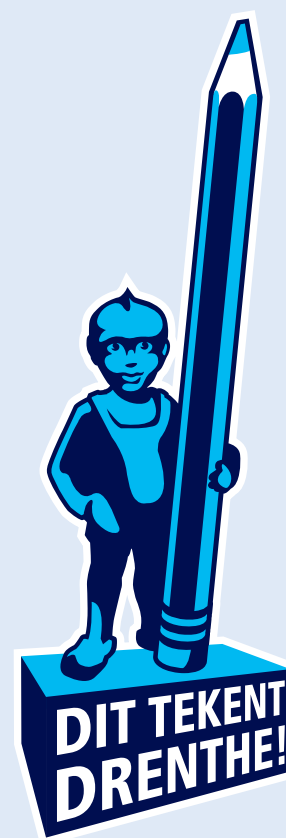
Bijeenkomst Provinciale staten en Gemeenteraden

september - november 2008

WELKOM !

- **De nieuwe Wro**
- **Proces nieuwe omgevings-
beleid Drenthe (dit tekent Drenthe)**
- **Krimp** (al dan niet)

De nieuwe WRO (1)

“De meest ingrijpende wijziging sinds 1965”

Doelen:

- Eenvoudigere procedures (o.a. goedkeuring vervalt);
- Onderscheid beleid/normstelling;
- Uitvoeringsgerichtheid verbeteren;
- Verantwoordelijkheid op juiste niveau.

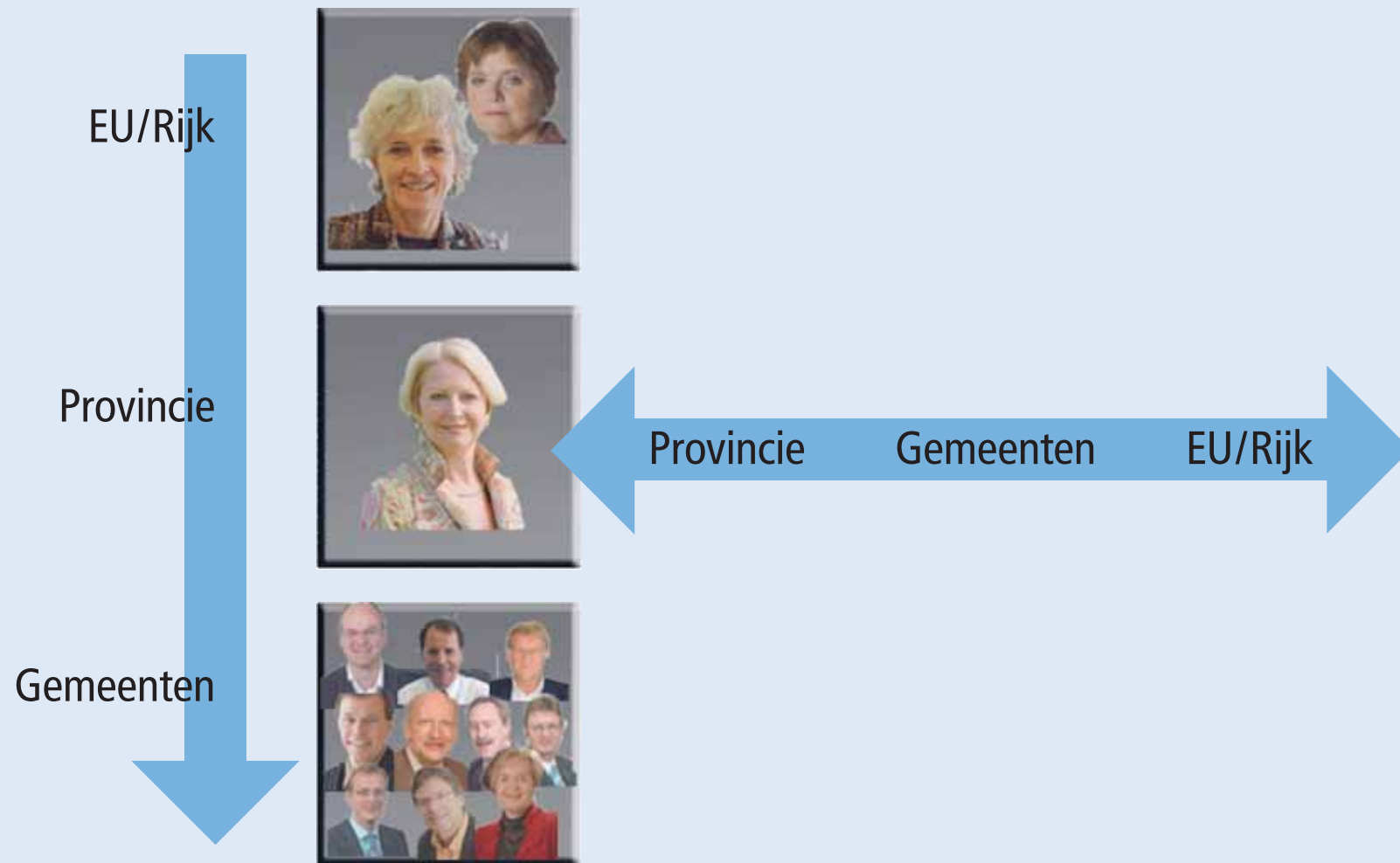
De nieuwe WRO (2)

“Decentraal wat kan, centraal wat moet”

en

**Gemeente is in beginsel het eerst
aangewezen niveau**

nieuwe WRO

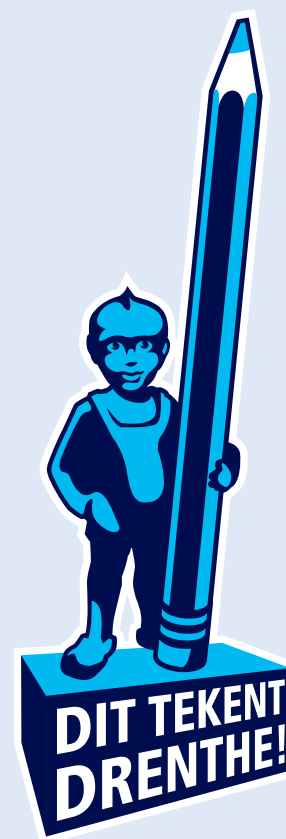
De nieuwe WRO (3)

Instrumenten;

- Structuurvisies (verplicht voor Rijk, provincie en gemeente, maar nagenoeg zonder procedure- en vormvoorschriften!)
-

- Zienswijzen/beroep ("ieder voor zich")
- Verordening/aanwijzing (reactief)
- Bestemmingsplan/inpassingsplan
- Projectbesluit ("oude artikel 19")
- Beheersverordening

Nieuw Omgevingsbeleid 2010 –2025

Nieuw Omgevingsbeleid Drenthe

provincie **D**renthe

JUNI 2008

FEBRUARI 2009

DECEMBER 2009

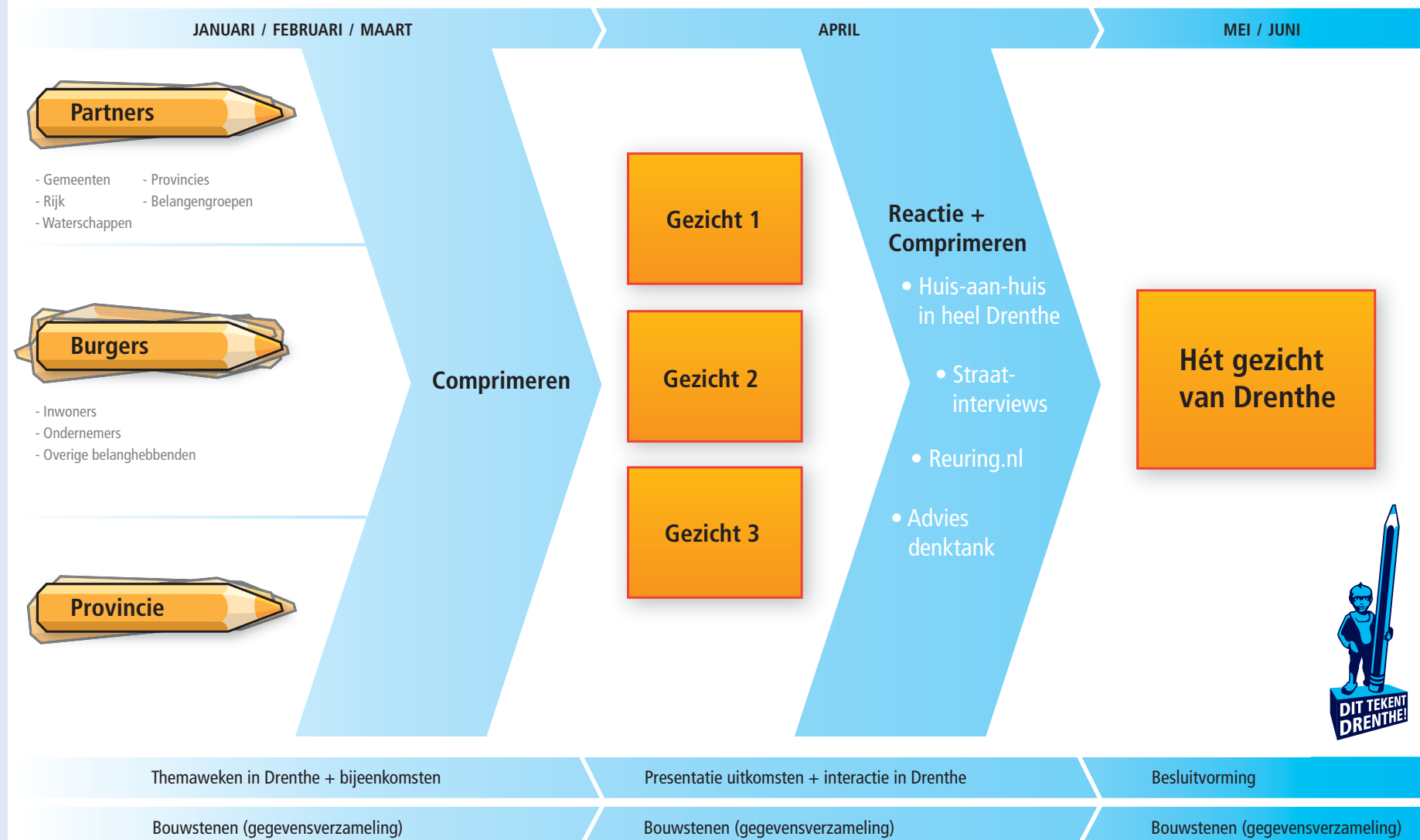
Bouwstenen (gegevensverzameling)

Bouwstenen (gegevensverzameling)

Dit tekent Drenthe!

provincie Drenthe

Drenthe als landgoed

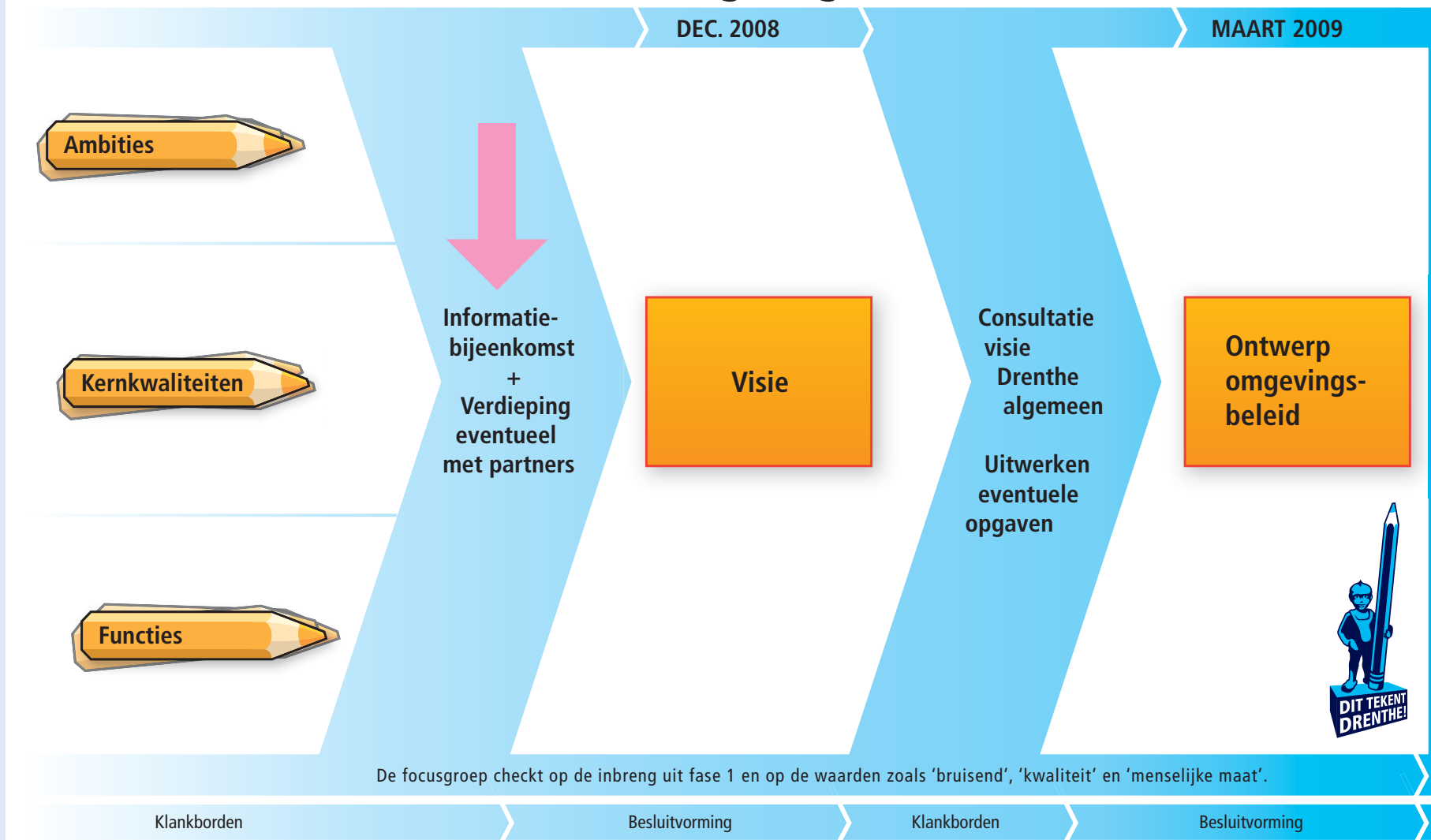

Resultaat

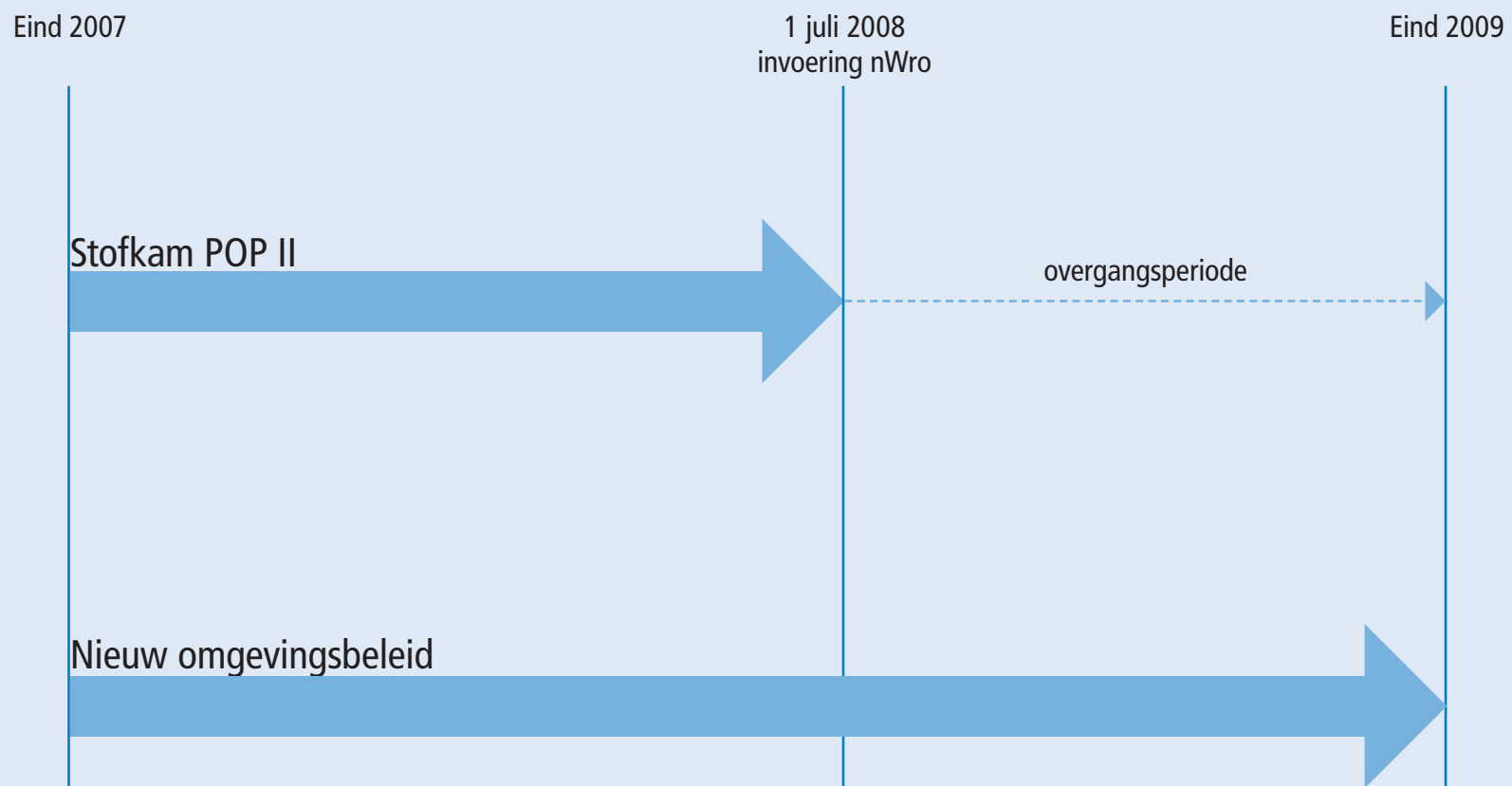
- Rode draad
 - Kernkwaliteiten koesteren en behouden
 - Ontwikkelen van een bruisend Drenthe (passend bij de kernkwaliteiten)
- Kernkwaliteiten:
 - rust, ruimte, natuur en landschap
 - oorspronkelijkheid (drents eigen)
 - naoberschap
 - menselijke maat
 - veiligheid
 - kleinschaligheid

Dit tekent Drenthe! Fase 2 Nieuw Omgevingsbeleid: Denken

provincie Drenthe

Planning omgevingsbeleid

Inleiding bevolgingskrimp

Bijeenkomst

Provinciale Staten en Gemeenteraden

17 november 2008 Roden

Opbouw inleiding

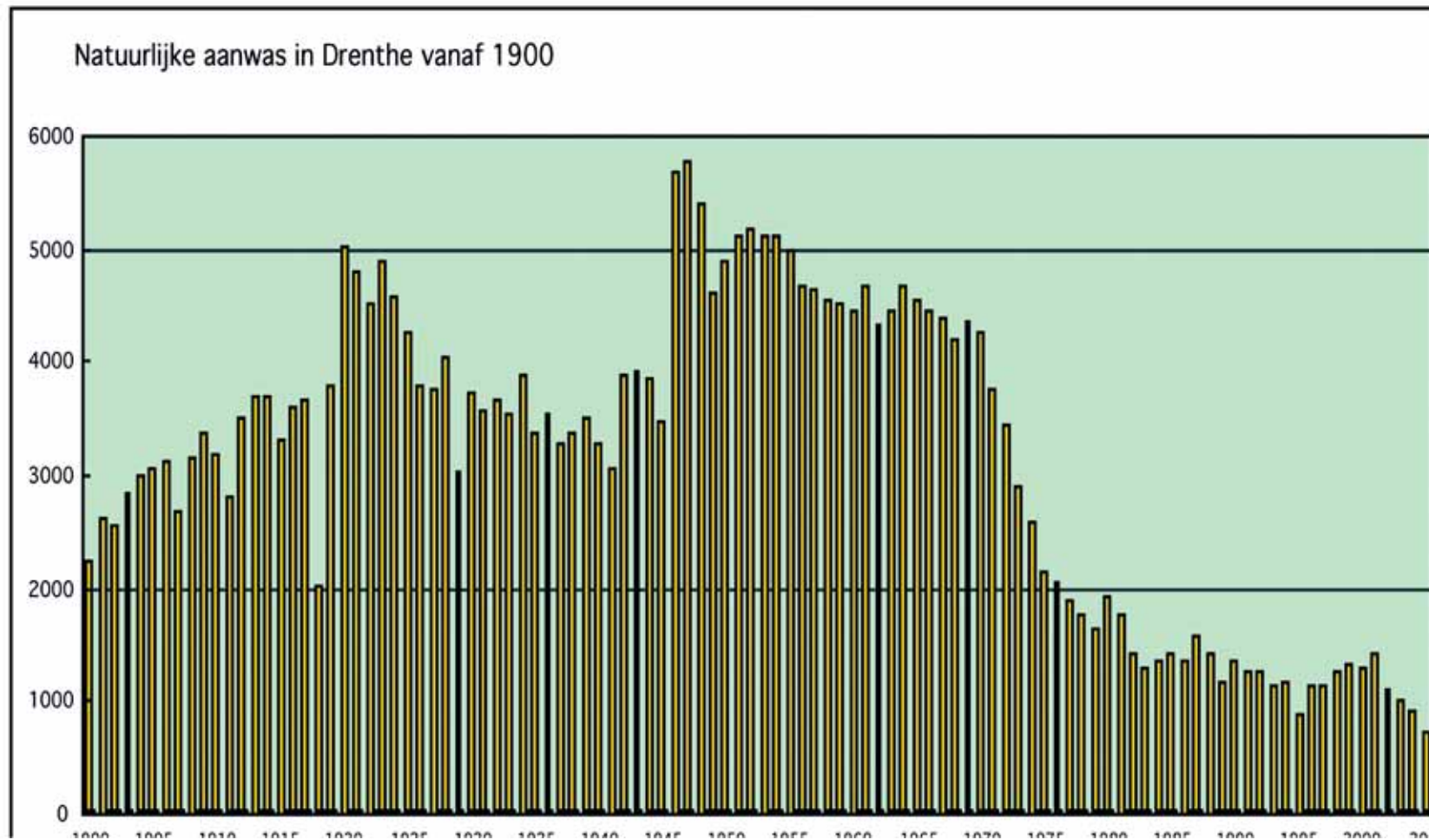
- Demografische verandering
- Gevolgen bevolkingskrimp
- Werkgroep:
hoe omgaan met krimp?

Wat is 'bevolkingskrimp'?

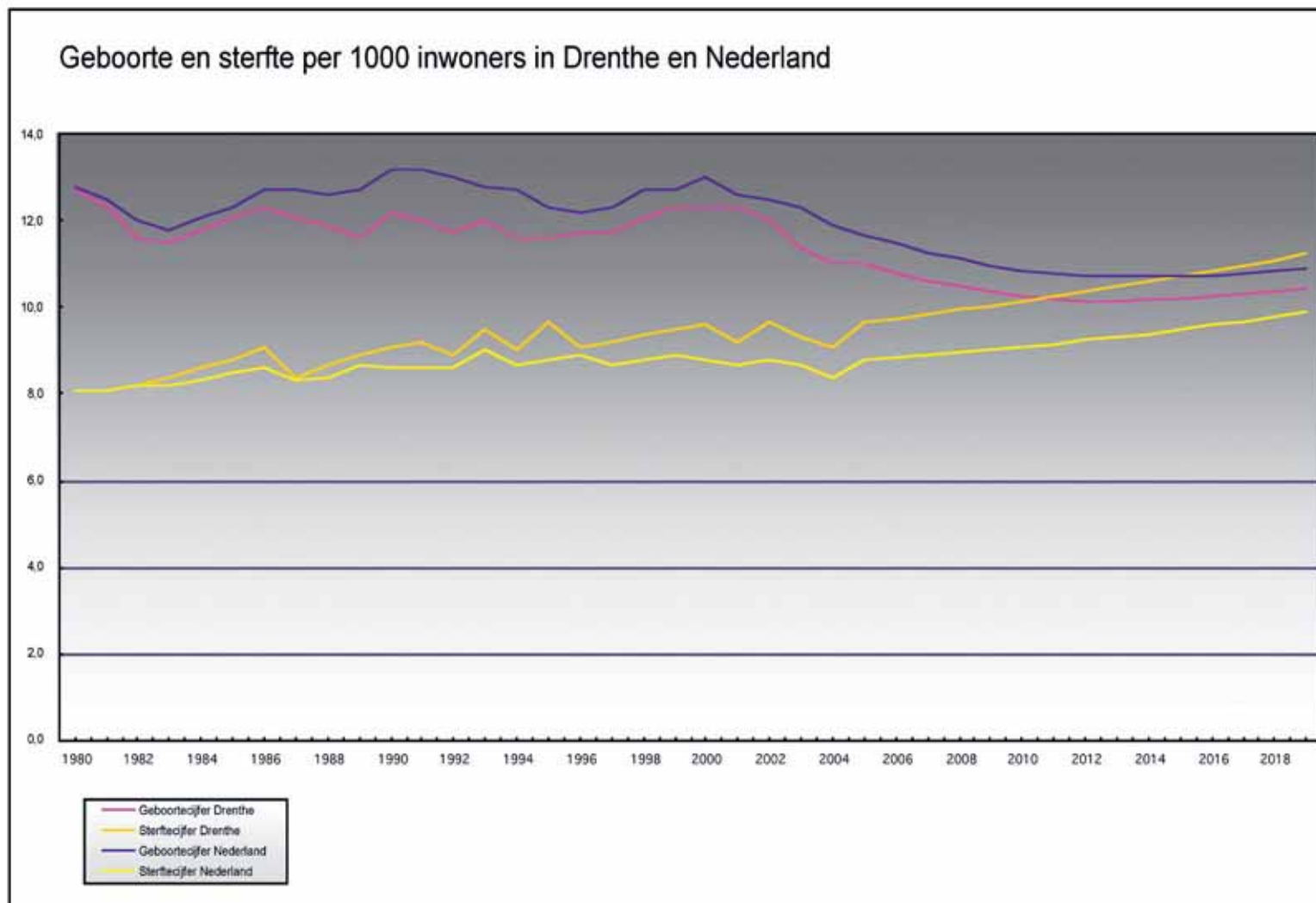
(geboorte – sterfte) + migratiesaldo = groei

- **Omvang**
 - natuurlijke aanwas (geboorte – sterfte)
 - inwoners
 - huishoudens
- **Samenstelling:**
 - ontgroening (0 tot 20 jaar)
 - beroepsbevolking (20 tot 65 jaar)
 - vergrijzing babyboomgeneratie

Vanaf 1970 sterke daling van natuurlijk aanwas.

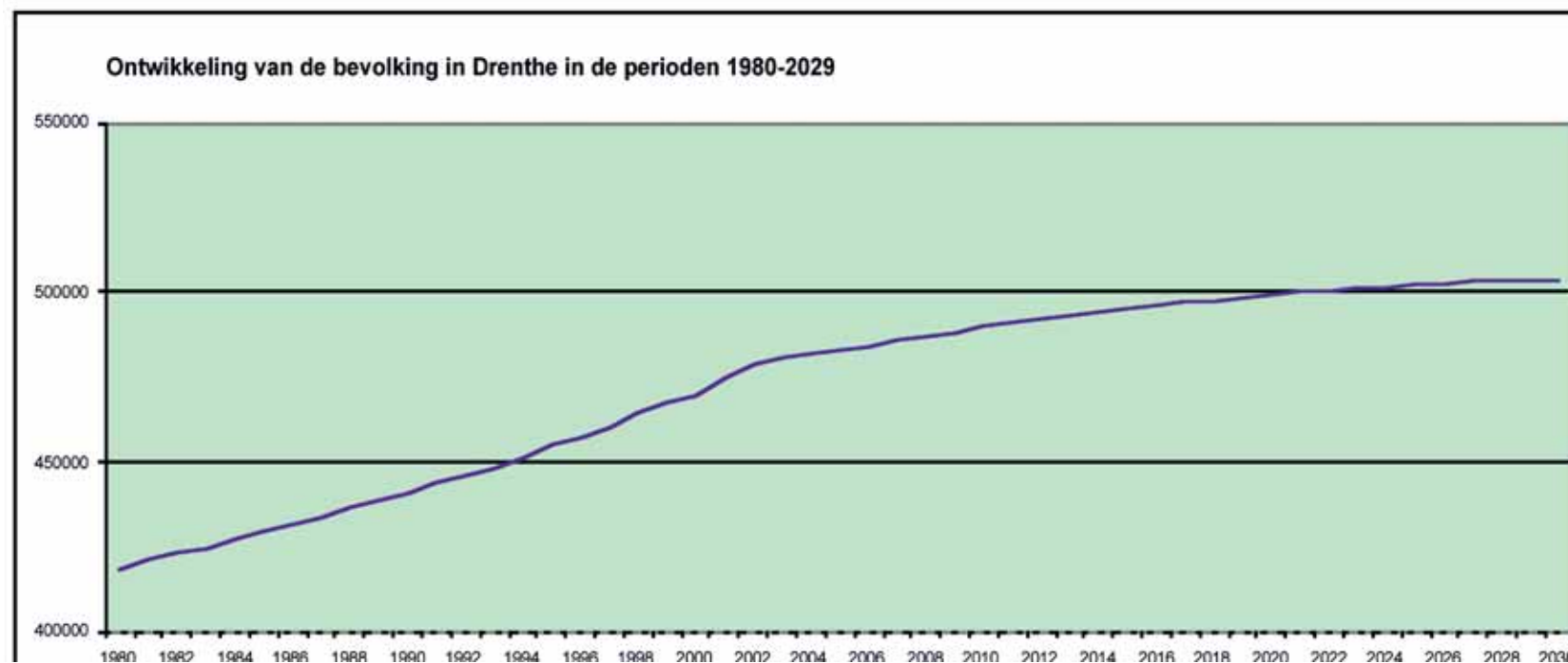
Bron: Bevolkingsprognose Drenthe 2006 - provincie Drenthe

Drenthe heeft eerder een negatieve natuurlijke groei.

Bron: Bevolkingsprognose Drenthe 2006 - provincie Drenthe

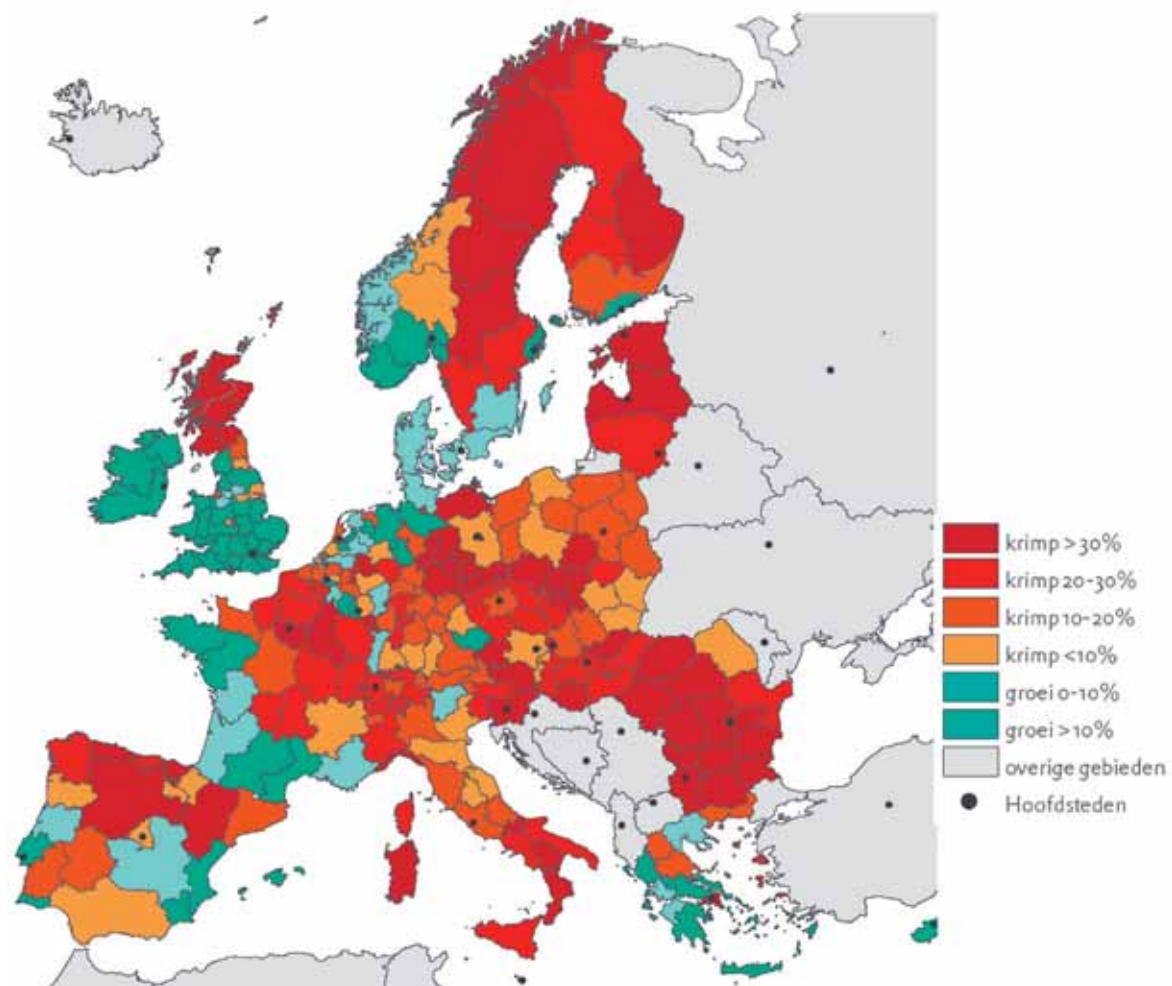
Omvang bevolking

Vanaf 1970 sterke daling van natuurlijk aanwas.

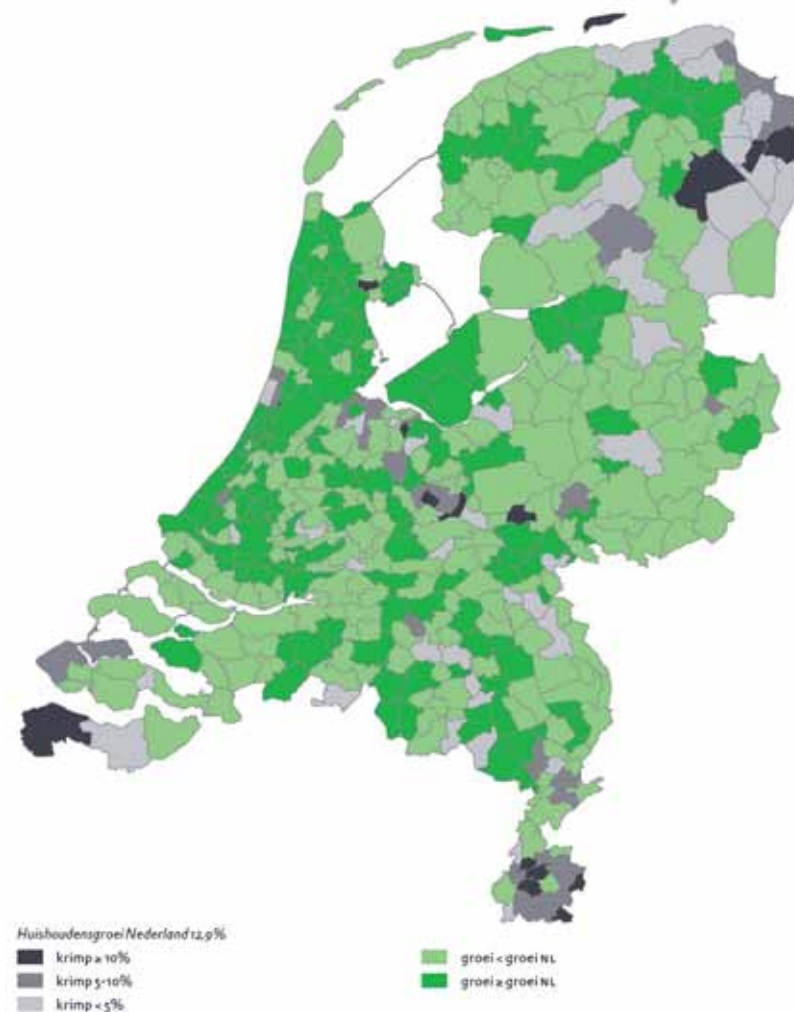
Bron: Bevolkingsprognose Drenthe 2006 - provincie Drenthe

Figuur 30. Prognose bevolkingsontwikkeling in Europa, 2000-2050, ESPON scenario B0, naar NUTS2-regio's. Bron: ESPON

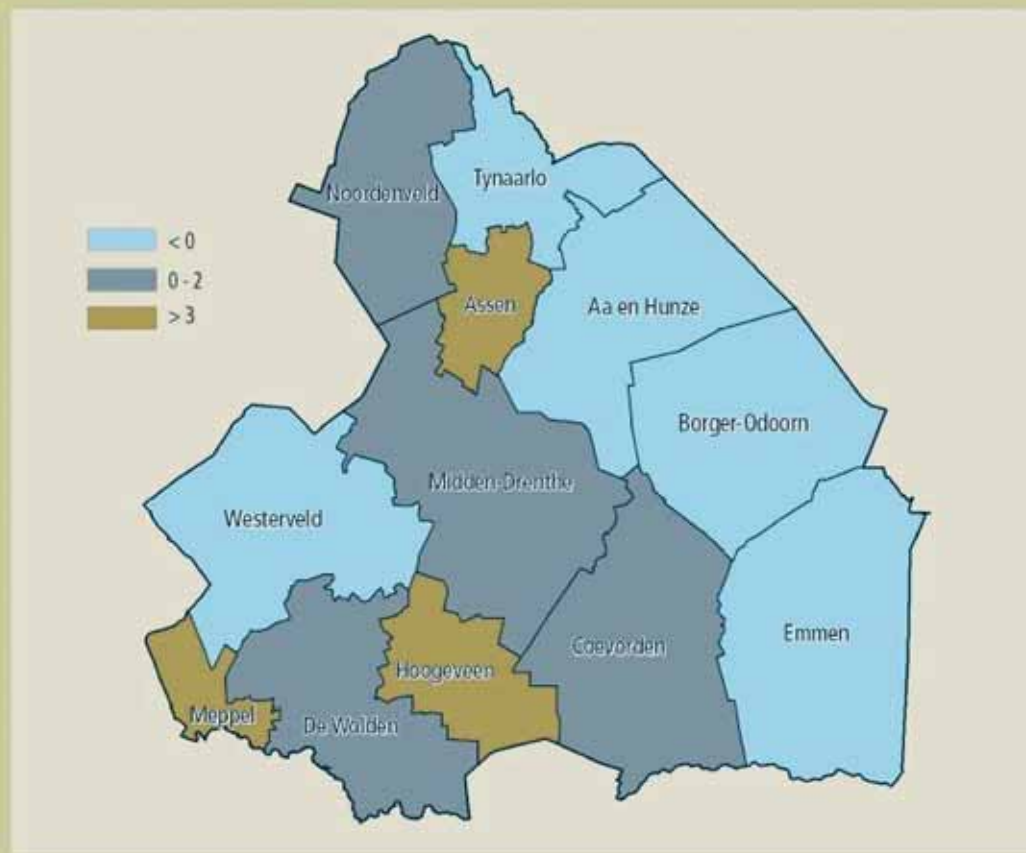
Bron: ESPON

Figuur 4. Prognose ontwikkeling van het aantal huishoudens in Nederland, 2005-2025, naar gemeente. Bron: RPB/CBS (PEARL)

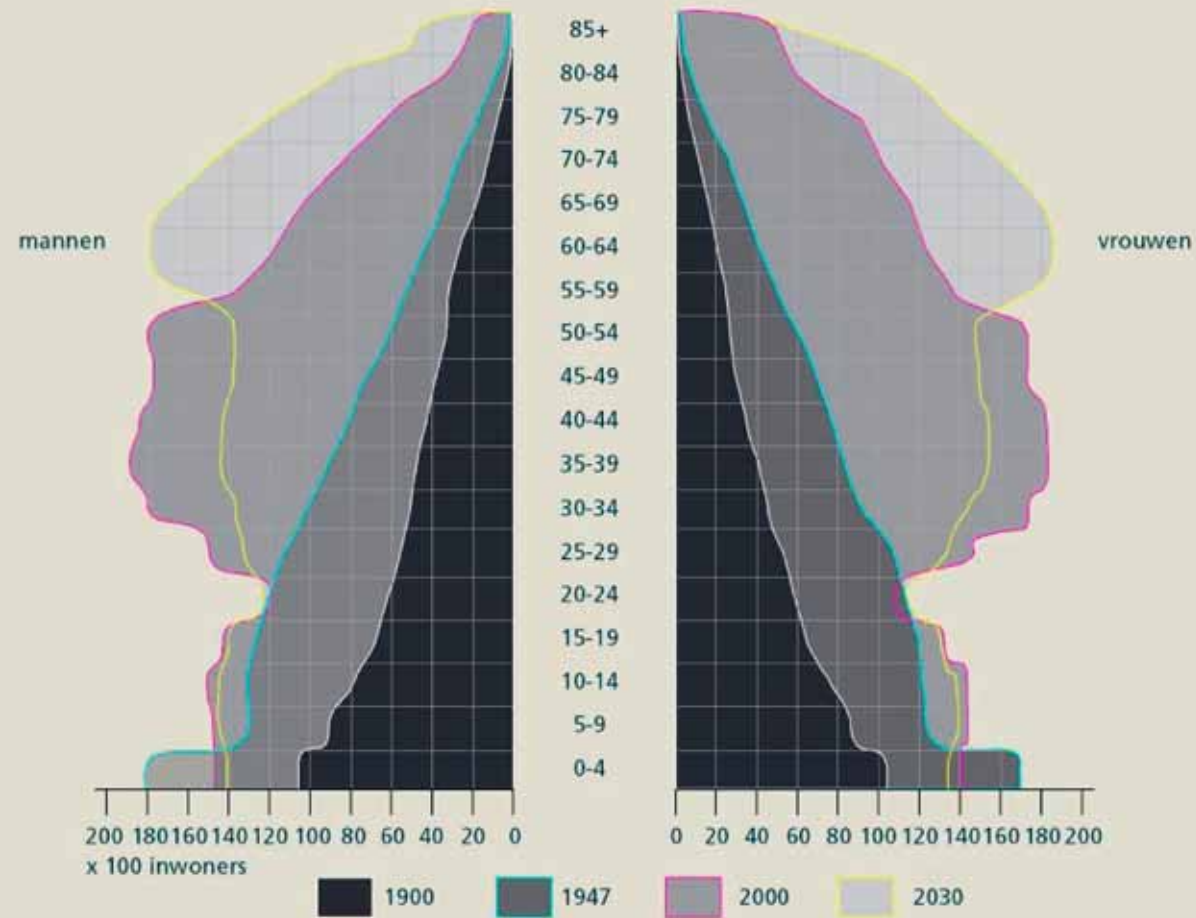
Bron: RPB / CBS

Toename van het aantal inwoners per 1.000 van de gemiddelde bevolking 2005 tot en met 2029

Bron: Bevolkingsprognose Drenthe 2006 - provincie Drenthe

Bevolking naar geslacht en leeftijd in 1900, 1947, 2000 en 2030 in Drenthe (x 100 inwoners)

Bron: Bevolkingsprognose Drenthe 2006 - provincie Drenthe

Conclusie

RPB 2006 / ROB & RFV 2008:

'krimp keren heeft geen zin, het accommoderen wel'

Planbureau voor de leefomgeving 2008:

'krimpregio's vragen om een andere beleidsaanpak dan groeiregio's'

Wat betekent krimp?

Woningmarkt

Arbeidsmarkt

Mobiliteit

Landschap

Leefomgeving

Cultuur

Voorzieningen

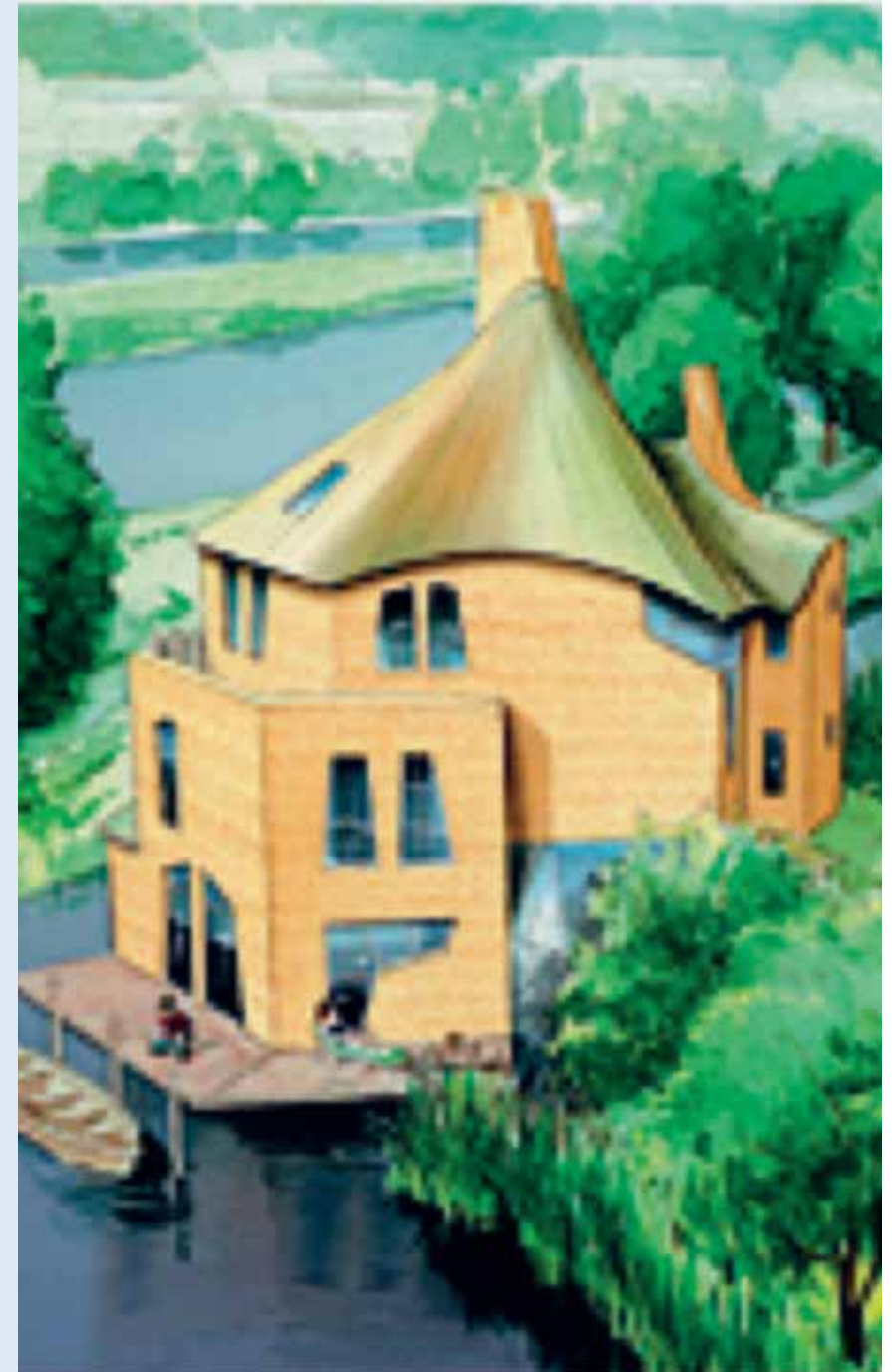
Woningmarkt

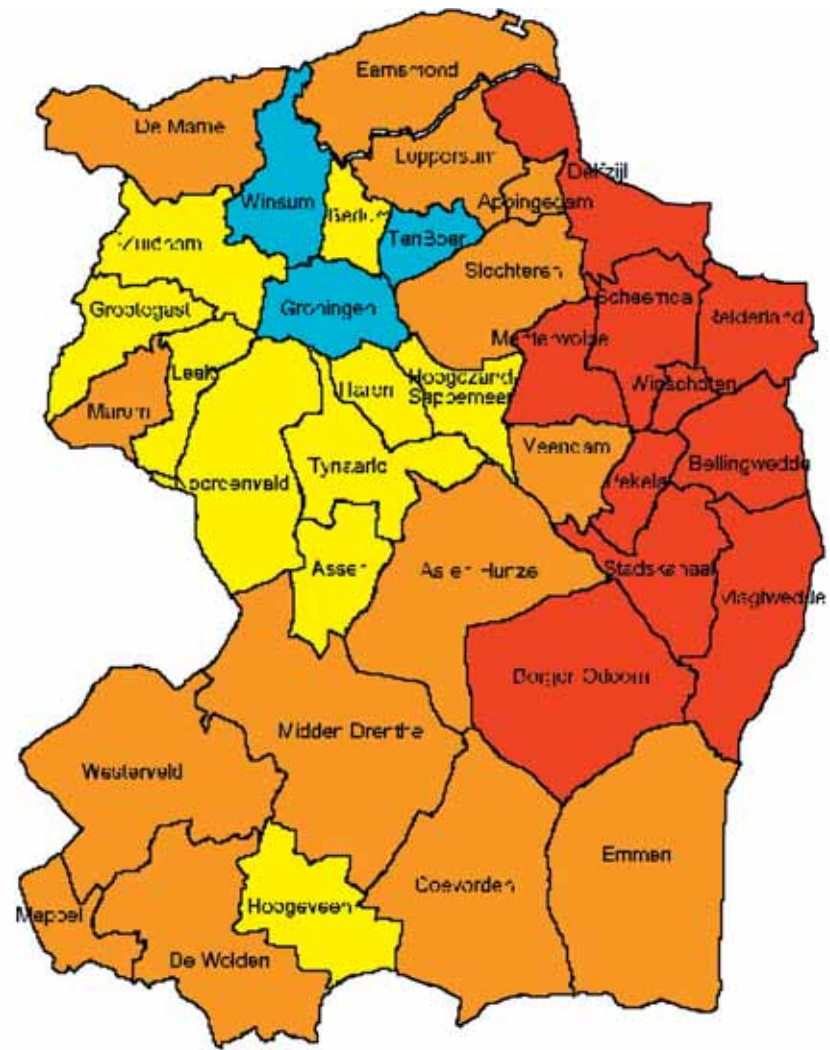
Afname woonbehoefte:

- ontspannen woningmarkt in regio
- lagere woningprijzen
- leegstand in (sociale) koopsector
- minder vraag naar nieuwbouw
- lagere inkomsten grondexploitatie

Uitdaging:

- veranderen woningvoorraad;
kleinere & andere vraag
- afstemmen nieuwbouw, sloop en
herstructurering
- nieuwe woonconcepten

Bron: Drentse woningmarktberichten 2007

Bron: Drentse woningmarktberichten 2008

Leefomgeving

Kwaliteit van leefomgeving:

- imagoprobleem
- onveiligheid / vandalisme
- segregatie kwetsbare groepen
- perifere regio's zijn meest kwetsbaar

Uitdaging:

- nieuwe kwaliteiten binnenstedelijk ontwikkelen
- participatie van bewoners
- 'grotere woningen, meer buitenruimte, rustige, ruime, groene en veilige woonomgevingen' (Heins 2002)
- financieel vooruitzien

Voorzieningen

Afname woonbehoefte:

- minder kinderen > geringere vraag naar onderwijs
- minder jongeren > geringere vraag naar uitgaansvoorzieningen
- meer ouderen > grotere vraag naar culturele en zorgvoorzieningen
- vraag naar openbaar vervoer

